

МСМПД (IMAS) 14.10

Перше видання 01 серпня 2007 р.
3-тє виправлення, червень 2013

Керівництво з оцінки заходів протимінної діяльності

Директор
Служба ООН з питань протимінної діяльності (UNMAS, ЮНМАС)
380 Madison Avenue, M11023,
New York, NY 10017
USA

Е-mail: mineaction@un.org
Телефон: (1 212) 963 1875
Факс: (1 212) 963 2498

Застереження

Цей документ є чинним з дати, позначеної на титульному аркуші. Оскільки Міжнародні стандарти з питань протимінної діяльності (МСПМД (IMAS)) підлягають регулярній перевірці та регулярному перегляду, Користувачам слід звертатися з веб-сайтом проекту МСПМД (IMAS) за адресою: <http://www.mineactionstandards.org/> для підтвердження статусу таких стандартів, або перевіряти їх на веб-сайті UNMAS за адресою: www.mineaction.org

Повідомлення про авторські права

Цей документ Організації Об'єднаних Націй є одним з Міжнародних стандартів з питань протимінної діяльності (МСПМД (IMAS)), і авторські права на нього застережено Організацією Об'єднаних Націй. Ані цей документ, ані витяги з нього не можуть відтворюватися, зберігатися або передаватися в жодній формі, або за допомогою будь-яких засобів, або з будь-якою іншою метою без попередньої письмової згоди Служби ЮНМАС, що діє від імені Організації Об'єднаних Націй.

Цей документ не призначено для продажу.

Директор,
Служба ООН з питань протимінної діяльності (UNMAS, ЮНМАС)
380 Madison Avenue, M11023
New York, NY 10017
USA

Email: mineaction@un.org
Телефон: (1 212) 963 1875
Факс: (1 212) 963 2498

© UNMAS 2008 – всі права захищено

Зміст

Передмова.....	v
Вступ.....	vi
Посібник з оцінки протимінних дій.....	1
1. Рамки.....	1
2. Посилання.....	1
3. Умови, визначення і скорочення.....	1
4. Оцінка - Загальні положення.....	1
5. Мета оцінки.....	2
6. Критерії оцінки.....	2
6.1. Критерії.....	2
6.2. Оцінка в складних надзвичайних ситуаціях.....	3
7. Типи оцінки.....	3
7.1. Загальні положення.....	3
7.2. Оцінки результативності.....	4
7.3. Оцінка результату.....	4
7.4. Оцінка впливу.....	4
7.5. Формувальні оцінки.....	4
8. Оцінка - загальні принципи.....	4
9. Моніторинг і аудит.....	5
9.1. Моніторинг.....	5
9.2. Аудит.....	5
10. Оцінка - міркування щодо планування.....	6
10.1. Загальні положення.....	6
10.2. Ідентифікована потреба.....	6
10.3. Своєчасність.....	6
10.4. Гармонізація.....	6
10.5. Участь зацікавленої особи.....	6
10.6. Рамки оцінки.....	6
10.7. Звітування.....	6
11. Концепція оцінок.....	7
11.1. Загальні положення.....	7
11.2. Контекст для оцінки.....	7
11.3. Предмет оцінки.....	7
11.4. Мета оцінки.....	7
11.5. Рамки оцінки.....	7
11.6. Специфічні цілі і проблеми/питання оцінки.....	7
11.7. Критерії оцінки.....	8

11.8.	Методологія.....	8
11.9.	План роботи, організація і питання підтримки.....	8
11.10.	Вимоги до звітності	8
12.	Втілення оцінок.....	8
12.1.	Залучення і робота з оцінювачами.....	8
12.2.	Підготовка плану роботи з оцінки	9
12.3.	Проведення оцінок.....	9
12.4.	Складення звітів	10
12.5.	Розповсюдження	11
13.	Подальший нагляд за рекомендаціями оцінки	12
14.	Права і обов'язки предметів оцінок	12
14.1.	Загальні положення.....	12
14.2.	Можливості	12
15.	Обов'язки	13
15.1.	Організація Об'єднаних Націй	13
15.2.	НОПМД.....	13
15.3.	Організації, що займаються протимінною діяльністю	13
15.4.	Спонсори	13
15.5.	Оціночна команда	14
	Додаток А (Нормативні) Посилання	15
	Реєстр поправок	16

Передмова

Міжнародні стандарти для гуманітарних програм розмінування спочатку були запропоновані робочими групами на міжнародній технічній конференції в Данії в липні 1996 р. Були встановлені критерії для усіх аспектів розмінування, були рекомендовані стандарти, і було узгоджено нове універсальне визначення 'розмінування'. У кінці 1996 р. принципи, запропоновані в Данії, були розвинені робочою групою під керівництвом ООН, і були розроблені Міжнародні стандарти для Гуманітарних операцій з розмінування. Перша редакція була видана Службою протимінної діяльності ООН (ЮНМАС) у березні 1997 р.

Рамки дії цих оригінальних стандартів відтоді були розширені і включили інші компоненти протимінної діяльності та відбили зміни правил роботи, методів і норм. Стандарти були перероблені і перейменовані у Міжнародні стандарти протимінної діяльності (МСМПД (IMAS)).

Організація Об'єднаних Націй несе загальну відповідальність за заохочення і підтримку ефективного управління програмами протимінної діяльності, включаючи розробку і підтримку стандартів. ЮНМАС, таким чином, є організацією в структурі Організації Об'єднаних Націй, відповідальною за розробку і підтримку МСМПД (IMAS). МСМПД (IMAS) виробляються за допомогою Женевського міжнародного центру з гуманітарного розмінування.

Робота з підготовки, розгляду і перегляду МСМПД (IMAS) проводиться технічними комітетами за підтримки міжнародних, урядових і неурядових організацій. Останню редакцію кожного стандарту, разом з інформацією про роботу технічних комітетів, можна знайти на сайті <http://www.mineactionstandards.org/>. Індивідуальні МСМПД (IMAS) переглядаються принаймні раз на три роки для того, щоб відобразити норми і методи протимінної діяльності, що розвиваються, і включити зміни у міжнародних правилах і вимогах.

Вступ

Оскільки протимінна діяльність розвинулася за останні роки, збільшився акцент на зміцненні відповідальності громадського сектора за протимінну діяльність, виникло сильне прагнення просунути професіоналізм у цій галузі, і більша важливість стала приділятися 'управлінню на основі результатів' у протимінній діяльності. Це привело до більшої обізнаності щодо позитивної ролі оцінок в забезпеченні об'єктивного, своєчасного, відповідного і точного зворотного зв'язку щодо протимінних дій.

Ця тенденція розвинулася до тієї стадії, де розгляд потреби в оцінці - основна складова планування протимінних дій. Крім того, багато клієнтів і спонсорів протимінної діяльності наполягають на оцінках як на компоненті комерційних контрактів і угод з фінансування. Оцінки широко визнані важливим елементом протимінної діяльності і стадією в циклі проекту або програми.

Рамки оцінки широкі. Оцінки можуть здійснюватися щодо політики протимінної діяльності, програми або проекту в рамках програми протимінної діяльності. Оцінки можуть бути виконані по певних аспектах протимінної діяльності наприклад, Інформування про мінну небезпеку (ІМН). Крім того, оцінки можуть просто стосуватися структури, планування і впровадження проекту або програми; чи можуть досліджувати всі ці аспекти, включаючи вплив після впровадження і стабільність втручання.

Мета цього стандарту полягає в тому для того, щоб надати загальні керівні принципи для підготовки і проведення оцінки протимінної діяльності, і для повідомлення, розповсюдження і використання результатів, висновків, уроків і рекомендацій оцінки. Визнано, що у багатьох міжнародних агентств, які замовляють оцінки, є своя власна політика і керівні принципи оцінки. Ці керівні принципи, що впливають з цього досвіду, не призначені змінювати таку політику і процедури.

Посібник з оцінки протимінних дій

1. Рамки

Мета цього стандарту полягає в тому для того, щоб надати керівні принципи для підготовки і проведення оцінки протимінної діяльності, і для повідомлення, розповсюдження і використання результатів, висновків, уроків і рекомендацій оцінки.

2. Посилання

Список нормативних посилань наведений у додатку А. Нормативні посилання - документи, на які посилається цей стандарт і які є частиною умов цього стандарту.

3. Умови, визначення і скорочення

Повний глосарій умов, визначень і скорочень, використовуваних в серії стандартів МСМПД (IMAS), наданий в МСМПД (IMAS) 04.10.

В серії стандартів МСМПД (IMAS) слова 'будуть', 'повинні бути', і 'можуть бути' мають використовуватися для того, щоб вказати на намічену ступінь дотримання. Це використання сумісне з мовою, використовуваною в стандартах і керівних принципах Міжнародною організацією по Стандартизації (ISO):

- a) слово 'shall' («має», «зобов'язаний») використовується для зазначення вимог, методів або специфікацій, які повинні застосовуватися для того, щоб відповідати стандартів;
- b) слово 'should' («належить», «потрібно», «слід») використовується для зазначення бажаних вимог, методів або специфікацій; та
- c) слово 'may' («може») використовується для зазначення можливого методу або способу дії.

Термін 'Національний орган з питань протимінної діяльності' (НОПМД) відноситься до урядової установи в постраждалих від мін країні, в обов'язки якого входять регулювання, управління і координація протимінної діяльності.

Примітка: За відсутності НОПМД Організація Об'єднаних Націй або інша визнана міжнародна організація може прийняти на себе деякі або усі обов'язки і виконувати деякі або усі функції ЦЗР або, менш часто - НОПМД.

Термін 'результати' стосовно оцінки відноситься до продуктів, засобів виробництва і послуг, що є результатом протимінної дії. Результати можуть також включати зміни, що сталися внаслідок втручання і відносяться до досягнення ефекту (напр., розвиток місцевих потужностей).

Термін 'ефект' стосовно оцінки відноситься до вірогідного або досягнутого короткострокового і середньострокового ефекту від результатів втручання. Ефект пов'язаний з 'ефективністю' втручання.

Термін 'вплив' стосовно оцінки відноситься до позитивних і негативних, первинних і вторинних довгострокових впливів, справлених втручанням, прямо або непрямо, умисно або неумисно. Можна замінити терміном 'кінцевий ефект'.

Термін 'триангуляція' стосовно оцінки відноситься до використання багатьох теорій, джерел або типів інформації або типів аналізу для перевірки і обґрунтування оцінки. Джерела інформації можуть не обов'язково бути людьми, але можуть включати документи, карти, фотографії, супутникові знімки і т. д.

Термін 'втручання' стосовно оцінки відноситься до діяльності, проекту, програми або політики.

4. Оцінка - Загальні положення

Оцінка відноситься до процесу визначення 'цінності або значення' діяльності, політики, проекту або програми. 'Цінність або значення' для оцінки протимінної діяльності оцінюється передусім з точки зору змін в добробуті людей (чоловіків, жінок і дітей) у громадах, областях, і країнах, що постраждали від мін, а також підвищення місцевих можливостей управляти власним розвитком і прогресом в дотриманні міжнародних зобов'язань країн з усунення мін і інших вибухонебезпечних залишків війни (ВЗВ). Дії і прями результати протимінної діяльності, (наприклад, очищені області, люди, що отримали Інформування про мінну небезпеку (ІМН), жертви, яким допомогли, і т. д.) також розглядаються в оцінках, але головним чином як засоби досягти бажаної мети (збільшення добробуту цільових осіб-вигодонабувачів; розвиток місцевих потужностей; і прогрес у виконанні міжнародних зобов'язань) - вони самостійно не складають цінності для проекту або програми протимінної діяльності.

Є багато загальних визначень для оцінки, проте те, яке точно описує процес оцінки, показано нижче. Оцінка – це "...оцінка, максимально систематична і об'єктивна, триваючого або закінченого проекту, програми або політики, їхньої структури, впровадження і результатів. Мета полягає в тому, щоб визначити важливість і досягнення цілей, ефективності пов'язаної розвитку, ефективності, впливу і стабільності. Оцінка повинна дати інформацію достовірну і корисну, дозволяючи інтеграцію засвоєних уроків в процес ухвалення рішень як одержувачів, так і спонсорів."¹

Це визначення акцентує:

- a) потребу в систематичному і об'єктивному підході до оцінки;
- b) можливість оцінки проекту або програми під час впровадження (формульована оцінка) або по завершенні (підсумкова оцінка);
- c) потребу дивитися на усі стадії проектного циклу від концепції до впровадження, до остаточних результатів, щоб охопити весь набір уроків, які можуть направляти подальше впровадження програми і збільшувати майбутнє планування; і
- d) те, що результати оцінки повинні бути поширені максимально широко, в тому числі спонсорам, НОПМД і вигодонабувачам втручання.

Оцінка - більше, ніж просто систематичний збір і обробка даних. Оцінка вимагає ідентифікації критичних проблем, визначення фону і мотивів для рішень, аналізу причин і наслідків і, в деяких випадках, прогнозування вірогідних майбутніх результатів.

5. Мета оцінки

Основні цілі, яким служать оцінки:

- a) поліпшення продуктивності з точки зору результатів або збільшеного добробуту і ресурсів місцевих жителів і організацій, що впливають з проекту або програми протиміної діяльності, і
- b) поліпшення звітування перед зацікавленими особами (спонсори, НОПМД, цільові вигодонабувачі, і т. д.).

Оцінка повинна намагатися принести користь багатьом зацікавленим особам, включаючи чоловіків, жінок і дітей, яких торкнулася робота по розмінуванню, агентствам-спонсорам, що спонсують роботу по розмінуванню, уряду і його органам підтримки, таким, як НОПМД і МАС, і впроваджую чому агентству та його партнерам.

6. Критерії оцінки

6.1. Критерії

Оцінки досліджують досягнення цілей (коротко-, середньо- і довгострокових) і чинники, такі як доцільність і стабільність. Для оцінок протиміної діяльності можуть використовуватися наступні критерії:

- a) Доцільність. Міра, до якої цілі втручання сумісні з вимогами вигодонабувача, потребами країни, глобальними пріоритетами і політикою спонсора;
- b) Ефективність. Міра того, як економно ресурси/входи (фонди, експертиза, час, і т.д.) перетворюються в результати (вихід і ефект);
- c) Результативність. Міра, до якої цілі втручання були досягнуті або, як очікується, будуть досягнуті, зважаючи на їхню відносну важливість;
- d) Вплив. Позитивні і негативні, первинні і вторинні довгострокові ефекти від втручання, прямо або непрямо, умисно або неумисно. Можна замінити терміном 'кінцевий результат';
- e) Стабільність. Продовження вигід від протиміної дії після того, як основна допомога закінчена; і

¹ «Принципи оцінки допомоги у розвитку, Організація з економічного співробітництва і розвитку, ДАС», 1991, параграф 5.

- f) Безпека і якість. Це має відношення переважно до дій з розмінування і захисту - чи була робота виконана безпечно і досягла необхідних стандартів якості для цієї діяльності (тобто технічний огляд, розмінування, маркування, і т.д.).

З критеріїв, наведених вище, найлегше простежити доцільність, ефективність, результативність і безпеку/якість. Визначення довгострокового впливу і стабільність проекту або програми важко оцінити, якщо оцінка не виконується через деякий час після того, як втручання було закінчене.

Інші загальні критерії, які можуть бути включені для оцінки протимінної діяльності, включають:

- g) співвідношення ціни і якості (економія, ефективність і результативність);
- h) рентабельність (використовується для того, щоб порівняти альтернативні засоби для досягнення порівнянних цілей);
- i) співвідношення витрат і вигоди (використовується для того, щоб порівняти альтернативні засоби для досягнення альтернативних цілей, порівнянних або ні);
- j) задоволення клієнта - як чоловіків, так і жінок;
- k) задоволення вигодонабувача;
- l) повторність (чи можуть проект або програма копіюватися в відмінному середовищі); і
- m) масштабованість (чи можуть проект або програма бути збільшені в розмірі або 'масштабовані').

6.2. Оцінка в складних надзвичайних ситуаціях

Часто програми протимінної діяльності починаються під час 'складних надзвичайних ситуацій', де потреба і невідкладність протимінної діяльності великі, ресурси обмежені, і середовище, що швидко змінюється, робить планування важким. Можливо, в такому довіллі повинні використовуватися додаткові або альтернативні критерії, включаючи:

- a) Своєчасність - в надзвичайній ситуації, вразливі співтовариства часто не можуть чекати на допомогу;
- b) Охоплення - чи все співтовариство, що знаходиться у небезпеці, отримує відповідну допомогу?
- c) Послідовність - чи дії різних міжнародних акторів (гуманітарні дії, миротворство, дипломати, що полегшують мирні переговори, і т. д.) взаємно послідовні?
- d) Координація - чи різні агентства докладають відповідних зусиль для того, щоб поділитися інформацією і скоординувати свої дії на землі?
- e) Захист - чи докладені відповідні зусилля, щоб захистити цивільних осіб і рятувальників у небезпеці?

7. Типи оцінки

7.1. Загальні положення

Оцінки можуть бути замовлені для дослідження тільки певних аспектів протимінних дій, або можуть охоплювати повний спектр проектного циклу і результатів, включаючи вплив. Рамки і масштаб будь-якої оцінки залежать від певних вимог органу-замовника і від вибору часу оцінки. Наприклад, оцінка, виконана, поки проект або програма тривають, не могла б дослідити в усіх подробицях досягнення довгострокових цілей. Взагалі, оцінки можуть бути поділені на чотири категорії:

- a) оцінки результативності;
- b) оцінки ефекту;
- c) оцінки впливу; і
- d) формувальні оцінки.

7.2. Оцінки результативності

Оцінки результативності оцінок (ОРО) оцінюють впровадження втручання і міру, до якої був досягнутий 'вихід' (продукт у кінцевій формі). ОРО використовують такі критерії, як ефективність і економія і істотні для протимінних дій вимоги безпеки і якості. ОРО тільки досліджують проект або програму до стадії, де вихід (очищена земля, ІМН і т.д.) досягає цільових вигодонабувачів, якщо впроваджує агентство не поставило мети забезпечити належне використання виходу наміченими вигодонабувачами.

ОРО мають справу з матеріальними критеріями, наприклад:

- a) Ефективність. Чи впроваджувач використовував правильне поєднання і мінімальні необхідні ресурси для того, щоб досягти необхідного продукту на виході?
- b) Результативність. Чи продукція, отримана на виході, досягла всіх необхідних вигодонабувачів?
- c) Економія. Чи впроваджувач використовував найнижчі ціни для отримання продукту на виході (беручи до уваги якість)?
- d) Безпека. Чи дії, які сприяли вкладенню, були виконані безпечно?
- e) Якість. Чи продукт на виході має необхідну або кращу якість?

7.3. Оцінка результату

Оцінки результату можуть оцінювати усі аспекти втручання, включаючи те, чи було воно добре задумане і розроблене і чи привело до позитивних результатів для вигодонабувачів. Оцінки результату можуть також досліджувати стабільність.

Оцінки ефекту досліджують результат інтервенції на виході та виявляє, як вигодонабувачі використовують результати на виході для соціально-економічної вигоди (ефекти - наприклад, використання очищених ділянок для вирощування зернових культур або безпечнішої поведінки, що виходять з ІМН і), або використовують нові потужності для поліпшеної результативності.

Примітка: Результат на виході може варіюватися між вигодо набувачами в залежності від статі. Наприклад, чоловіки і жінки можуть не мати однакового доступу і використання землі, коли вона очищена. Повинен бути проведений гендерний аналіз, щоб гарантувати, що продукти на виході приносять користь чоловікам, жінкам і дітям.

7.4. Оцінка впливу

Оцінки впливу оцінюють довгострокові наслідки (заплановані і неумисні; позитивні і негативні) втручання. Оцінки впливу провести найважче, оскільки треба оцінити те, що може статися в майбутньому, і те, що сталося б без протимінного втручання. Крім того, при оцінках впливу, і в меншій мірі – при оцінках ефекту, є багато впливів, що не походять від проекту або програми і впливають на результати. Ці чинники, які включають політичні, економічні, соціальні і культурні чинники і виконання інших проектів і програм, також повинні бути досліджені для того, щоб визначити міру, до якої ці чинники впливали на дію оцінюваного втручання.

7.5. Формувальні оцінки

Формувальна оцінка призначається для того, щоб поліпшити результативність і найчастіше проводиться під час фази впровадження проектів або програм. Формувальні оцінки використовуються для того, щоб надати зворотний зв'язок керівникам програми і іншому персоналу щодо компонентів проекту або програми, які працюють, і тих, що повинні бути змінені.

8. Оцінка - загальні принципи

Рамки і масштаб оцінок будуть змінюватися через протимінні втручання проте застосовуються певні загальні принципи:

- a) оцінки мають проводитися, тільки коли є виявлена потреба в незалежній і безсторонній оцінці проекту або програми протимінної діяльності;

- b) планування оцінки повинно включатися в оригінальну концепцію втручання, таким чином, щоб зібрати основу інформацію та показники прогресу, що надають життєві докази для оцінювачів;
- c) оцінка повинні бути корисною. В цілому, оцінка покликана поліпшити планування і надання втручання; це сприяє прийняттю рішень і формулюванню стратегії;
- d) якщо це можливо, оцінка повинні бути спільною справою з учасниками від усіх зацікавлених осіб; і
- e) результати оцінки повинні бути поширені між усіма зацікавленими особами, включаючи вигодонабувачів протимінних втручань²

9. Моніторинг і аудит

9.1. Моніторинг

Моніторинг підтримує оцінку, надаючи кількісні і якісні дані по впровадженню і досягненню результатів. Моніторингові дані передусім призначені керівникам проекту/ програми, але вони мають також заповнюватися і вестися так, щоб їх могли використовувати оцінювачі. На додаток до визначення відповідності плану або процедурам, моніторинг може також оцінити:

- a) прогрес у втіленні цілей або досягненні результатів;
- b) відповідність стандартам безпеки і якості;
- c) зміну в довкіллі, в якому здійснюється втручання. Ця інформація допоможе оцінці, вказуючи на деякі зовнішні чинники, що впливають на втручання; і
- d) зміну в добробуті вигодонабувачів проекту або програми, що допоможе оцінці у визначенні результативності і потенційної дії.

Моніторинг і оцінку треба розглянути разом в концепції і плануванні втручання.

9.2. Аудит

Аудит і оцінки – взаємодоповнюючі функції, і між ними є деяке накладення. Аудит – це оцінка адекватності контролю управління, щоб забезпечити економне і ефективне використання ресурсів; збереження активів; надійність фінансової та іншої інформації; відповідність нормам, правилам і встановленій політиці; ефективність управління ризиками; і адекватність організаційних структур, систем і процесів.

Аудит – це діяльність, розроблена для того, щоб запевнити зацікавлених осіб, що операції відповідають застосовним законодавчим актам, інструкціям, стандартам і нормам (аудит дотримання), або що узгоджені цілі діяльності досягаються в економний і ефективний спосіб (аудит результативності). Аудити зосереджуються на контролі операцій і управління і оцінюють їх стосовно більш-менш явних норм або стандартів (таких, як МСМПД (IMAS)), тоді як рамки оцінок ширші, охоплюючи більше стратегічних проблем, з судженнями, що робляться на основі широких принципів і критеріїв, і з різними підходами, які можуть використовуватися для оцінки значення проекту або програми з різних точок зору.

Основні цілі, яким служать аудити:

- a) забезпечити відповідність встановленим нормам або стандартам (таким, як МСМПД (IMAS)) і СПОД організації);
- b) поліпшити звітування перед тими, хто платить за роботу по розмінуванню (спонсори протимінної діяльності, фінансисти або головні підрядники інфраструктурних робіт, і т. д.); і
- c) поліпшити результативність з точки зору операцій - вкладення ресурсів і дій за проектом/програмою протимінної діяльності і прямого виходу товарів і послуг від протимінної діяльності - коротше кажучи, 'правильно роблячи роботу'.

² В деяких випадках, звіт про оцінку не може бути поширений серед усіх зацікавлених осіб, бо він містить конфіденційну або комерційно чутливу інформацію. Але повинні бути докладені зусилля для повідомлення важливих результатів оцінки всім зацікавленим особам – див. пункт 12.5.

10. Оцінка - міркування щодо планування

10.1. Загальні положення

Є багато чинників, які треба розглянути, плануючи оцінки. Вони коротко обговорені нижче.

10.2. Ідентифікована потреба

Оцінки мають плануватися, тільки коли є ідентифікована потреба в незалежній і безсторонній оцінці проекту або програми протимінної діяльності (чи частини їх) і є намір використовувати результати оцінки для того, щоб поліпшити роботу і відповідальність.

10.3. Своєчасність

Результати оцінки часто використовуються для критичних рішень в циклах проекту або програми, тому оцінки повинні плануватися досить заздалегідь для того, щоб дати час їх провести, докласти і розповсюдити результати. Це гарантує, що рекомендації і уроки доступні до того, як будуть прийматися критичні рішення.

10.4. Гармонізація

Оцінки ставляють істотні вимоги до персоналу НОПМД, організацій з протимінної діяльності і інших зацікавлених осіб. Там, де це здійснимо, організації, що замовляють оцінки, повинні намагатися погодити свої плани оцінки і зробити спільні оцінки³

10.5. Участь зацікавленої особи

Всякий раз, коли можливо, вигодонабувачі (чоловіки і жінки) та інші особи, зацікавлені у втручанні, повинні приймати участь у плануванні оцінок, щоб виховалося щодо почуття власності результатів оцінки. Коли це необхідно, повинні бути докладені спеціальні зусилля для того, щоб отримати точки зору жінок і груп, які може бракувати можливостей висловити свою думку.

Якщо оцінка вимагає оцінити зміни в добробуті вигодонабувачів, вигодонабувачам (чи їх представникам) повинна бути зроблена пропозиція висловитися і, якщо це можливо, прийняти участь в оцінці і визначити необхідні подальші заходи, засновані на результатах оцінки, рекомендаціях і уроках.

Планування оцінки має також уможливити відповідну участь спонсорів, НОПМД, організацій з протимінної діяльності і інших зацікавлених осіб.

10.6. Рамки оцінки

Рамки оцінки і проблеми, які будуть оцінюватися, повинні бути ретельно розглянуті, щоб гарантувати, що найкритичніші проблеми будуть враховані. Оцінки повинні породжувати інформацію, яку 'треба знати', а не 'приємно знати'.

10.7. Звітування

Плани відносно оцінок повинні враховувати природну відповідальність залучених організацій за звітування щодо свого управління ресурсами і досягнутими результатами. Це включає три шляхи:

- a) НОПМД і впроваджуючі організації звітують про досягнуті результати вигодонабувачам в уражених мінами громадах і зонах;
- b) постачальники ресурсів повинні відповідати перед організаціями-одержувачами за якість допомоги з точки зору :
 - (1) своєчасності допомоги;

³ Щоб полегшити гармонізацію, організації-замовники повинні повідомляти ЖМЦГР, таким чином, щоб заплановану оцінку можна було включити у Календар Оцінок і Досліджень www.gichd.org/calendars/evaluations-and-studies-calendar/

- (2) задоволення актуальних потреб і пріоритетів організації-одержувача;
 - (3) запобігання непотрібним обмеженням і вимогам до звітності;
 - (4) гармонізації допомоги з точки зору політики, процедур, планування, звітування і врегулювання з іншими агентствами з надання допомоги; і
- c) НОПМД і впроваджуючи організації повинні звітувати перед постачальниками ресурсів про управління ресурсами і досягнуті результати.

11. Концепція оцінок

11.1. Загальні положення

Кожна оцінка повинна розроблятися концептуально, і повинен готуватися Мандат повноважень (МП), що забезпечує оцінювачам детальне керівництво на усіх аспектах оцінки. Де це можливо, МП розробляється в співпраці з відповідними зацікавленими особами (див. пункт 10.4 вище). Елементи, які повинні бути включені в МП, обговорені нижче.

11.2. Контекст для оцінки

Має бути описаний загальний огляд контексту, в межах якого повинна мати місце оцінка, охоплюючи такі теми, як:

- a) суть проблеми з мінами і ВЗВ), включаючи бойові елементи, що не вибухнули;
- b) коротка історія втручання, що буде оцінюватися;
- c) важливі аспекти довкілля, в межах якого працюють проект або програма (соціальний, культурний, географічний, і т. д., а також юридична структура і стратегічна структура);
- d) ключові зацікавлені особи і характер їх причетності;
- e) пов'язані або додаткові дії (гуманітарні, з розвитку, і т. д.) в зонах ураження мінами; і
- f) досягненнями на дату виникнення проблем.

11.3. Предмет оцінки

Предмет оцінки (спеціальний проект, національна політика або програма протимінної діяльності, впроваджуючи організація, підтримуюча організація, політика або стратегія спонсора, і т. д.) повинен бути ясно заявлений.

11.4. Мета оцінки

Мета оцінки повинні бути ясно визначена. Мета обговорює тип оцінки, яка буде виконана (див. пункт 7), чому оцінка робиться (наприклад, відповідальність та/або навчання для подальшого поліпшення), як результати використовуватимуться (наприклад, внесок у рішення, чи продовжувати втручання), і хто буде користувачем інформації.

11.5. Рамки оцінки

Рамки виходять з 'мети', встановлюючи межі для оцінки і зв'язуючи цілі оцінки і критерії з конкретною ситуацією. Рамки тісно пов'язані з типом оцінки, яка буде виконана, але повинні забезпечити більш специфічні деталі про охоплення оцінкою, наприклад, певного періоду часу, фази у впровадженні проекту або програми, географічного району, та/або міру причетності зацікавленої особи.

11.6. Специфічні цілі і проблеми/питання оцінки

Цілі оцінки повинні бути реалістичними і досяжними з точки зору ресурсів і асигнованого бюджету, локалізації, доступності даних, і даних, які можуть бути зібрані за визначений час і з виділеними ресурсами. Цілі оцінки повинні виходити з мети і типу оцінки. Вони повинні бути ясні і узгоджені усіма відповідними зацікавленими особами. Приклади включають:

- a) встановлення результатів (результати, ефект, вплив) і оцінка ефективності, результативності і доцільності втручання; і
- b) забезпечення знахідок, висновків і рекомендацій для направлення майбутньої політики і програмування рішень.

Оцінки можуть також бути орієнтовані на оцінювання проблеми або питань (наприклад, чи порівнянні результати можуть бути досягнуті без Міжнародного Технічного Радника? чи до якої міри рух конкурентоздатних контрактів сприяв ефективності проекту?). Вони додають більше деталей до напрямків діяльності і сприяють визначенню рамок.

11.7. Критерії оцінки

Критерії оцінки, які будуть досліджені, повинні бути ясно визначені в МП. Для оцінки протимінної діяльності стандартні критерії оцінки - доцільність, ефективність, результативність, вплив, стабільність і, якщо можливо, безпека і якість. Проте, може також бути необхідно дослідити під час оцінки інші критерії. Див. пункт 6 вище.

11.8. Методологія

Немає єдиної, кращої методології оцінки. Методи оцінки залежать від розшукуваної інформації, критеріїв, які використовуватимуться при складенні суджень, наявного часу і багатьох інших чинників. Дані повинні поступати з багатьох джерел, щоб гарантувати їх точність, законність і надійність, і, таким чином, беруться до уваги всі зацікавлені сторони/особи. Там, де це можливо, вказання вірогідних джерел інформації повинно бути включене в МП. Методологія повинна явно бути направлена на питання недостатньо представлених груп, наприклад, жінок, що очолюють домогосподарства, або людей, що живуть з обмеженими можливостями.

Будь-які обмеження вибраних методів оцінки також повинні бути повідомлені в МП.

11.9. План роботи, організація і питання підтримки

МП має давати приблизну програму оцінки, охоплювати склад оціночної комісії, гендерні питання і проблеми різноманітності, і такі питання, як бюджети, поїздки, безпека і заходи з координації.

11.10. Вимоги до звітності

МП має встановлювати звіти, що вимагаються для представлення результатів оцінки, і будь-які специфічні вимоги до звітності, включаючи вибір часу для подання, щоб гарантувати, що можуть бути витримані заплановані терміни.

12. Втілення оцінок

12.1. Залучення і робота з оцінювачами

Оцінки повинні проводитися добре кваліфікованими командами, відібраними за допомогою прозорого процесу, який оцінює команду в цілому, а також її індивідуальних учасників. Члени команди повинні мати досвід в країні(-ах), секторі(-ах) або технічних областях, охоплених оцінкою, плюс досвід в проведенні оцінок, включаючи певні методології, які використовуватимуться. Досвід в надзвичайних ситуаціях також важливий при оцінці програми протимінної діяльності в країнах, що знаходяться в стадії конфлікту або періоді безпосередньо після конфлікту і під час надзвичайної політичної нестабільності.

Коли це здійсимо, оціночні комісії повинні включати професіоналів жіночої і чоловічої статі з країни (країн) або області (-ей), де має місце оцінка.

Як тільки оцінювачі відібрані, відносини між ними і органом-замовником мають характеризуватися взаємоповагою і довірою. Взаємні обов'язки сторін повинні бути сформульовані в письмовій угоді, що містить МП і наступне:

- a) фінансові положення;
- b) часові рамки;
- c) зацікавлені особи і їх ролі;
- d) звіти і інша продукція на виході, що будуть їм видаватися;
- e) дії, які будуть здійснені;
- f) поділ обов'язків (наприклад, логістичні заходи і організація зустрічей під час місій до потерпілих від мін країн);
- g) процедури, які супроводжувати яким необхідно слідувати; і
- h) намічене використання результатів оцінки, включаючи проблеми конфіденційності і права інтелектуальної власності.

Там, де це можливо, у оцінювачів треба запитати і дати їм час для того, щоб підготувати план роботи з оцінки або звіт про початок роботи до взяття на себе завдань, підтвердити або, при необхідності, запропонувати поправки до МП, засновані на перших зустрічах, попередні огляди проектних документів і даних, бюджету, безпеки в країнах, які вони відвідають і т. д.

Запропоновані поправки до МП повинні бути обговорені з органом-замовником, що повинен схвалити усі узгоджені зміни у письмовій формі.

12.2. Підготовка плану роботи з оцінки

Підготовка плану роботи з оцінки включає проведення початкових інтерв'ю, дослідження файлів і документів і попередній аналіз. План роботи вимагає істотних затрат часу, проте повністю підготовлений план роботи може надати достатню інформацію для того, щоб провести велику частину аналітичної роботи навіть перш ніж матиме місце польове дослідження.

Хоча плани роботи можуть бути складатися у різні способи з акцентом на аспекти, специфічні для типу оцінки, що проводиться, зазвичай повинні включатися наступні основні елементи:

- a) короткий огляд концепції і рамок проекту;
- b) аналітичний коментар відносно історичного, місцевого, регіонального і національного контексту;
- c) ідентифікація користувачів оціночної інформації і значення цього для розставлення акцентів в оцінці;
- d) аналіз цілей оцінки і ключових питань, які будуть досліджені;
- e) аналітичний коментар відносно методології і джерел інформації;
- f) ідентифікація учасників оцінки, разом з визначенням ролей;
- g) дані про планування роботи; і
- h) дані про звітування.

12.3. Проведення оцінок

Оцінки повинні проводитися професійно і етично, даючи відповідні можливості для участі усіх відповідних зацікавлених осіб і поважаючи конфіденційність і гідність тих, хто надає інформацію. Методи оцінки повинні бути реалістичними, дипломатичними, чутливими до гендерних і культурних аспектів, і відбивати усвідомлення витрат і повагу до часу тих, кого просять надати інформацію.

Результати оцінки повинні бути добре документовані і засновані на прозорих методах, які забезпечують дійсні і надійні дані з розбивкою за статтю і віком. Ключові результати повинні бути зафіксовані через триангуляцію, коли це можливо.

Оцінювачі повинні забезпечувати чесність і повноту усього процесу оцінки. Вони також несуть відповідальність за забезпечення того, щоб оцінки були незалежними, безсторонніми і точними.

Оцінювачі повинні забезпечувати максимальне повідомлення заздалегідь, мінімізувати витрати часу і шанувати право людей на приватне життя.

Зазвичай оцінювачі повинні уникнути оцінювати людей, окрім випадків, коли це важливо, щоб зрозуміти причини успіху або неуспіху проекту.

Оцінювачі повинні запропонувати зацікавленим особам інструктаж по закінченні будь-якої місії у постраждалій від мін країни. Інструктаж повинен охоплювати:

- a) цілі оцінки;
- b) її специфічні питання;
- c) проведення місії (включаючи будь-які проблеми, з якими зіткнулися, і як вони були враховані);
- d) попередню оцінку ключових отриманих даних плюс опис того, яка подальша робота має бути зроблена; і
- a) передбачувану дату, коли проект звіту або відповідні його розділи будуть доступні зацікавленим особам для перевірки.

12.4. Складення звітів

Звіти про оцінку повинні бути логічно структуровані, містити отримані дані, висновки, уроки і рекомендації на основі фактичних даних, і повинні бути вільними від інформації, яка не відноситься до загального аналізу. Звіт повинні бути представлений у спосіб, що зробить інформацію доступною і збагненою. Читач повинні бути в змозі зрозуміти:

- a) мету оцінки;
- b) що точно оцінювалося;
- c) як була розроблена і проведена оцінка;
- d) які докази були знайдені;
- e) як докази були проаналізовані;
- f) які висновки були зроблені;
- g) які були зроблені рекомендації; і
- h) які уроки були витягнуті.

Звіт про оцінку повинен містити резюме, де дається:

- i) короткий опис оцінюваного предмета;
- j) контекст, поточна ситуація і опис предмета стосовно інших пов'язаних з ним питань;
- k) мета оцінки;
- l) напрямки оцінки;
- m) цільова аудиторія звіту;
- n) короткий опис використовуваної методології, включаючи пояснення щодо вибору методології, використовувани джерела даних, збір даних і використовувани аналітичні методи, і головні обмеження;
- o) найважливіші отримані дані і висновки; і
- p) головні рекомендації.

Звіти про оцінку повинні обговорювати у контекстуально відповідний спосіб цінності, припущення, теорії, методи, результати і дослідження, які значно впливають на інтерпретацію оціночних результатів.

Звіт повинен описувати, хто залучений, їхні ролі і їхній внесок в оцінюваний предмет, включаючи фінансові ресурси, натуральні внески, технічну допомогу, участь, час персоналу, підготовленість, лідерство, захист, лобювання і будь-які внески основних зацікавлених осіб, таких, як громади. Повинні бути докладені зусилля, щоб пояснити, які партнери який внесок зробили.

Звіт про оцінку повинен давати пояснення критеріїв оцінки, які використовувалися оцінювачами. Також важливо зробити прозорою основу оціночних суджень. У звіті повинно бути пояснено, чому не використовувався певний критерій, а також будь-які обмеження в застосуванні критеріїв. Також повинні бути описані стандарти продуктивності або використовувані точки відліку.

У звіті повинен міститися опис методології, щоб дозволити користувачеві(-ам) прийти до власних висновків про якість даних. Він повинен включати:

- q) джерела даних, розбиті за статтю і віком;
- r) опис методів збору даних і аналізу;
- s) опис вибіркового контролю (зона і населення, які мали бути представлені, пояснення і механіка вибору, відібрані числа, обмеження вибірки);
- t) довідкові показники і точки відліку, де це необхідно (попередні показники, національна статистика, і т.д.);
- u) оціночну команду, включаючи участь індивідуальних членів команди;
- v) план оцінки; і
- w) ключові обмеження.

Додатки повинні включати наступне:

- x) інструменти збору даних (огляди, контрольні таблиці, і т. д.);
- y) систему гарантування якості даних; і
- z) детальніше обговорення обмежень при необхідності.

Повинні бути визначені причини досягнень і труднощів при оцінці предмета, особливо обмежуючі і сприятливі чинники. Звіт не повинен торкатися тільки опису впровадження і результатів, але включати аналіз першопричин, обмеження, сили, на які можна спиратися, і можливості. Зовнішні чинники, що сприяли виконанню, і труднощі повинні бути встановлені і проаналізовані.

У членів оціночної комісії повинна бути можливість не погодитися з конкретними судженнями і рекомендаціями. Будь-який неусунуті розбіжності думок в межах команди повинні бути визнані в звіті.

Будь-який конфлікт інтересів, фактичний або видимий, повинен бути оголошений відкрито і повністю, разом з описом кроків, зроблених для того, щоб гарантувати, що він не торкнеться отриманих даних, висновків, уроків або рекомендацій. Оцінювачі повинні також повідомити про будь-які фактичні або підозрювані конфлікти інтересів з боку зацікавлених осіб або інформаторів, де ці фактичні або підозрювані конфлікти - якщо залишаться нерозкритими - могли би вплинути на отримані дані, висновки, уроки або рекомендації у значущий спосіб або підірвати результат оцінки.

Оцінки повинні бути розроблені так, щоб дозволити всім важливим зацікавленим особам мати доступ до відповідних частин звіту перш, ніж він буде завершений. Щоб забезпечити це, можливо, повинна бути розглянута різноманітність інформаційних каналів розповсюдження. Зацікавлені особи повинні бути запрошені до виявлення і виправлення будь-яких фактичних помилок або серйозних упущень в результатах оцінки і коментування аналізу, висновків, уроків і рекомендацій.

12.5. Розповсюдження

Звіти про оцінку повинні повністю або частково поширюватися серед зацікавлених осіб, і бути доступними для інших в межах громади – об'єкту протимінної діяльності з використанням різноманітних методів розповсюдження інформації.

Комерційно чутлива інформація і конфіденційні питання повинні бути окремо представлені організації-замовнику, щоб дозволити найширше розповсюдження основного звіту. Якщо оцінювачі виявлять вірогідні докази шахрайства, некоректної поведінки, зловживання владою або порушень прав людини, вони повинні секретно передати ці питання на розгляд організації-замовника і відповідних органів.

Якщо організації-замовник не хоче, щоб звіт про оцінку розголошувався зацікавленим особам або, в ідеалі, поширювався публічно, повинна бути приділена увага випуску резюме (яке в цьому разі має бути складене з урахуванням цього). Якщо ні повний звіт, ні резюме не мають поширюватися, оцінювачі можуть підготувати стандартний витяг з оцінки.⁴

Щоб забезпечити доступність звітів про оцінку іншим, хто може знайти їх корисними, впроваджуючі організації повинні надати ЖМЦГР звіт, резюме або витяг для введення у базу даних Звітів про протимінні дії і їх оцінку (www.gichd.org/links-information-database/research-and-evaluation-reports/).

13. Подальший нагляд за рекомендаціями оцінки

Менеджери проектів або керівники програм повинні відреагувати на рекомендації, що виходять з оцінки. Це може набувати форми управлінського реагування, плану дій та/або угоди з ясно встановленими обов'язками і підзвітністю.

Після цього повинен систематично вестися подальший нагляд за втіленням рекомендацій оцінки, які були прийняті керівництвом. Також повинні робитися і подаватися керівництву і главі організації періодичні повідомлення про стан впровадження рекомендацій оцінки.

14. Права і обов'язки предметів оцінок

14.1. Загальні положення

НОПМД, ЦЗР, впроваджуючі організації та інші предмети оцінки зобов'язані звітувати про результати, досягнуті з використанням громадських ресурсів (місцевих або міжнародних), наданих їм, і оцінка є основним елементом циклу звітування.

У предметів оцінки є обов'язок співпрацювати з командою оцінювачів, якщо їм надане відповідне повідомлення, можливість проглянути і прокоментувати МП і запропонувати додаткові проблеми або питання для оцінки, які вони хотіли б бачити в МП. Предмети оцінки мають право очікувати, що оціночна команда приділить належну увагу вимогам часу щодо керівництва і персоналу.

14.2. Можливості

Оцінки дають прекрасну можливість визнати досягнуті успіхи, що полегшує отримання подальшої або збільшеної підтримки від спонсорів і національного уряду. Оцінки також дають предмету(-ам) оцінки прекрасну можливість пояснити безстороннім оцінювачам їхні точки зору щодо того, як були розроблені проект, програма або політика, які сталися непередбачені події, що створюють проблеми впровадження або можливості, і які зміни вони рекомендують для поліпшення продуктивності роботи.

Предмети оцінки можуть максимально використати ці можливості:

- a) встановивши звукову систему для моніторингу прогресу у досягненні запланованих цілей (результату, ефекту і впливу);
- b) документуючи проблеми, з якими стикаються під час впровадження, і кроки, зроблених для вирішення їх;

⁴ Щодо порядку дій див. Швейцарське агентство з розвитку і співпраці, 2005, Матриця для складення витягів з оцінки, www.sdc.admin.ch/ressources/deza_product_en_1496.doc або CIDA (n.d.), Як виконувати оцінки: Частина 9 – Форма витягу, доступні на сайті: [www.acdi-cida.gc.ca/INET/IMAGES.NSF/vLUIImages/Performancereview3/\\$file/Number_9.pdf](http://www.acdi-cida.gc.ca/INET/IMAGES.NSF/vLUIImages/Performancereview3/$file/Number_9.pdf)

- c) забезпечуючи конструктивну критику при складанні проекту Сфері дій для оцінки, щоб гарантувати включення найкритичніших з їхньої точки зору проблем;
- d) будучи добре підготовленими до самої місії оцінки; і
- e) забезпечуючи конструктивну критику при складанні проекту звіту про оцінку.

15. Обов'язки

15.1. Організація Об'єднаних Націй

Якщо ООН діє від імені НОПМД або підтримує НОПМД / ЦЗР у розвитку національних ресурсів протимінної діяльності, ООН повинна забезпечувати періодичну (наприклад, раз на три роки), незалежну оцінку підтримуваної програми або проектів, щоб гарантувати досягнення національного володіння ними.

Де це застосовно, ООН повинна гарантувати, що результати оцінок будуть поширені і зроблені доступними для зацікавлених осіб, і що будуть вжиті заходи згідно з рекомендаціями і уроками, витягнутими з оцінки.

15.2. НОПМД

НОПМД або організація, діюча від його імені, повинні:

- a) заохочувати оцінку програм і проектів з протимінної діяльності і гарантувати, що організації, що займаються протимінною діяльністю, створили умови для оцінок проектів;
- b) забезпечувати, щоб оцінки приносили користь багатьом зацікавленим особам, включаючи громади, яких стосуються протимінні дії, агентства-спонсорів, що спонсують роботу по розмінуванню, уряд і його органи підтримки, такі як НОПМД і ЦЗР, і впроваджуючи агентства;
- c) оцінювати свої власні дії як частину національного плану протимінних дій;
- d) полегшувати обмін інформацією, розповсюджуючи звіти про оцінку і витягнуті уроки серед інших організацій з протимінної діяльності і інших відповідних зацікавлених осіб, таких, як національний уряд і спонсори, гарантуючи, що не станеться ніякого порушення конфіденційності. Вони можуть зібрати результати і розповсюдити їх як 'витягнуті уроки'; і
- e) забезпечувати вжиття заходів за результатами оцінок.

15.3. Організації, що займаються протимінною діяльністю

Організації, що здійснюють проекти протимінної діяльністю:

- a) повинні оцінити власний прогрес стосовно поставлених цілей, оцінити результати і, де це здійснимо - вплив від свого втручання окремо на чоловіків і жінок. Вони повинні адекватно планувати оцінки і надавати на запит необхідні ресурси;
- b) повинні гарантувати, що відповідні зацікавлені особи залучені в процес оцінки. Особливо вони повинні забезпечувати участь громади і заохочувати використання оцінки як процесу навчання для підвищення вмінь членів громади і персоналу організацій з протимінної діяльності;
- c) повинні гарантувати, що оцінювачі (включаючи зовнішніх консультантів) належним чином будуть проінформовані і підтримані і поводитимуться у професійний і безсторонній спосіб, відповідно до МСМПД (IMAS) і національних стандартів оцінки;
- d) повинні забезпечити застосування результатів оцінки. Оцінка повинна бути пов'язана з оцінкою потреб і стадіями планування проекту, щоб гарантувати, що відповідні подальші заходи будуть вжиті; і
- e) повинні забезпечити поширення результатів оцінки; прозорість і доступність звітів (з дозволу зацікавлених осіб, у разі потреби); і поширення загальних уроків, витягнутих з оцінок, через НОПМД або інші механізми координації протимінної діяльності.

15.4. Спонсори

Організації-спонсори, де це релевантно, повинні забезпечити, щоб проекти мали компонент оцінки і необхідні ресурси для її проведення. Вони повинні також оцінювати проекти, які вони фінансували, і брати до уваги результати оцінки і рекомендації для майбутнього фінансування програм дій з розмінування.

15.5. Оціночна команда

При тому, що відповідальність оціночної команди може змінюватися залежно від типу і цілей оцінки протимінної діяльності, в якості загальних керівних принципів схематично даються наступні головні завдання, які оціночна команда може виконувати під час оцінок.

- a) Розглядати і поєднувати інформацію від усіх оглядів, оцінок і досліджень аналогічного характеру, які були зроблені у минулому⁵;
- b) Виявляти і консультиватися з широким діапазоном зацікавлених осіб, включаючи уряд, спонсорів, операторів протимінної діяльності і громадянське суспільство, залучене до миротворства і розвитку;
- c) Аналізувати зобов'язання уряду, взяті ним на себе у сфері протимінної діяльності (ратифікацію угод, статус впровадження) і будь-які зміни, які стануться, якщо країна підвищить свої національні зобов'язання;
- d) Збирати інформацію від прямих вигодонабувачів жіночої і чоловічої статі;
- e) Аналізувати поточну структуру програми або проекту, що буде оцінюватися, на рівні політики й оперативної діяльності, включаючи комерційних і гуманітарних операторів, механізми управління і координації і управління якістю;
- f) Розглядати характер і масштаби технічних і організаторських можливостей;
- g) Обговорювати пріоритети і цілі спонсора;
- h) Розглядати минуле і поточне розгортання ресурсів для програми або проекту, включаючи встановлення пріоритетів, відповідальність і прозорість;
- i) Розглядати поточний контекст розвитку і робити аналіз майбутнього;
- j) Складати рекомендації на майбутнє, зважаючи на витягнуті уроки і поточні тенденції щодо доступності ресурсів;
- k) Включати коментарі зацікавленої особи в оцінку; і
- l) Представляти і розповсюджувати завершальний звіт про оцінку.

⁵ ЖМЦГР веде базу даних, що містить сотні звітів від досліджень і оцінок протимінної діяльності, її можна знайти за адресою : www.gichd.org/links-information-database/research-and-evaluation-reports/

Додаток А (Нормативні) Посилання

Наступні нормативні документи містять положення, які шляхом посилання на них в даному тексті становлять положення цієї частини стандарту. Для датованих посилань наступні зміни або перегляд будь-якої з цих публікацій не застосовуються. Проте сторонам угод, заснованих на цій частині стандарту, рекомендується вивчити можливість застосування найостанніших видань нормативних документів, зазначених нижче. Для недатованих посилань застосовується останній випуск нормативного згаданого документу. Члени ISO і ІЕС підтримують реєстри чинних на даний час ISO або EN:

- a) МСМПД (IMAS) 04.10 Глосарій термінів, визначень та скорочень з питань протимінної діяльності;
- b) Комітет сприяння розвитку (DAC), Принципи оцінки допомоги в розвитку, Організація з економічного співробітництва і розвитку (OECD), 1991;
- c) Комітет сприяння розвитку (DAC), Посібник з оцінки гуманітарної допомоги в складних надзвичайних ситуаціях, Організація з економічного співробітництва і розвитку (OECD), 1999;
- d) Комітет сприяння розвитку (DAC), Глосарій ключових термінів з управління, заснованого на оцінці і результатах, Організація з економічного співробітництва і розвитку (OECD), 2002;
- e) Група ООН з оцінки (UNEG), стандарти оцінки в системі ООН; і
- f) Група ООН з оцінки (UNEG), норми оцінки в системі ООН.

Повинна використовуватися остання редакція/видання цих посилань. Женевський міжнародний центр з гуманітарного розмінування (ЖМЦГР) зберігає копії всіх посилань, що використовуються в цьому стандарті. Реєстр останньої версії/видання стандартів МСМПД (IMAS), інструкцій та посилань зберігаються у ЖМЦГР, і їх можна бути прочитати на веб-сайті МСМПД (IMAS) (www.mineactionstandards.org). НОПМД, роботодавці та інші зацікавлені органи й організації повинні отримати копії перш, ніж почати працювати за програмами протимінної діяльності.

Ключові веб-сайти:

База даних звітів від досліджень і оцінок протимінної діяльності (www.gichd.org/links-information-database/research-and-evaluation-reports/).

Оцінки протимінної діяльності і календар досліджень (www.gichd.org/calendars/evaluations-and-studies-calendar/).

